रामोराजनियोगपालनमेव परमोधर्मोबहूनांसुखसाधनत्वादित्याशयेनावददित्याह ॥ पुनरिति ॥ १ ॥ इदं उक्तवाक्यं उपपन्नं युक्तिमत् ॥ तत्रहेतुः जातइत्यादि ॥ २ ॥ इदानींत्वयाराज्यस्य मयावनवासस्यचाकरणे राज्ञःप्रतिज्ञाहानिकृतोमहानधर्मइत्याह ॥ पुरेति ॥ तवपुत्र्यांजनिष्यते तस्मैराज्यंदास्यामीतिप्रतिज्ञातवानित्यर्थः ॥ ३ ॥ ननु स्त्रीषुनर्मविवाहेचवृत्त्यर्थेप्राणसंकटे ॥ गोब्राह्मणार्थेहिंसायांनानृतंस्याज्जुगुप्सितमितिस्मृतेः ॥ कौसल्यायांविद्यमानायां कैकेयीविवाहस्यनर्मविवाहत्वात्तत्प्रतिज्ञाहानिर्नदोषायेत्यतआह ॥ देवासुरेचेति ॥ देवासुरे तत्संबंधिनि एवंच उपकारप्रत्युपकाररूपत्वादेतदनृतेमहान्दोषइतिभावः ॥ वरं वरद्वयं ॥ ४ ॥ ततोहेतोः संप्रतिश्राव्य प्रतिज्ञांकार

पुनरेवंब्रुवाणंतंभरतंलक्ष्मणाग्रजः ॥ प्रत्युवाचततःश्रीमान्ज्ञातिमध्येसुसत्कृतः ॥ १ ॥ उपपन्नमिदंवाक्यंयस्त्वमेवमभाषथाः ॥ जातःपुत्रोदशरथात्कैकेय्यांराजसत्तमात् ॥ २॥ पुराभ्रातःपितानःसमातरंतेसमुद्वहन् ॥ मातामहेसमाश्रौषीद्राज्यशुल्कमनुत्तमं ॥ ३॥ देवासुरेचसंग्रामेजनन्यैतवपार्थिवः॥ संप्रहृष्टोददौराजावरमाराधितःप्रभुः ॥ ४॥ ततःसासंप्रतिश्राव्यतवमातायशस्विनी॥ अयाचतनरश्रेष्ठंद्वौवरौवरवर्णिनी ॥५॥ तवराज्यंनरव्याघ्रममप्रव्राजनंतथा ॥ तच्चराजातथातस्यैनियुक्तःप्रददौवरं॥ ६॥ तेनपित्राहमप्यत्रनियुक्तःपुरुषर्षभ ॥ चतुर्दशवनेवासंवर्षाणिवरदानिकं॥७॥ सोहंवनमिदंप्राप्तोनिर्जनंलक्ष्मणान्वितः॥ सीतयाचाप्रतिद्वंद्वः सत्यवादेस्थितःपितुः॥८॥ भवानपितथेत्येवपितरंसत्यवादिनं॥ कर्तुमर्हसिराजेंद्रक्षिप्रमेवाभिषेचनात्॥ ९॥

यित्वा ॥५॥ याचनप्रकारमाह ॥ तवेति ॥ नियुक्तः वरबलेननियोजितः तद्वरं तद्रूपवरं ॥६॥ अत्र दंडकाख्येवने चतुर्दशवर्षाणि वरदानिकं वरदाननिमित्तकं वासं नियुक्तः तंप्रतिप्रेरितइत्यर्थः ॥ अत्रायमप्यर्थः ॥ देवेभ्योमद्दत्तवरदाननिमित्तकं ॥ अंतर्यामिणातथाप्रेरणात् ॥ अतएवात्र दंडकारण्ये ॥ एतत्प्रसंगेनैव तत्प्रयोजननिष्पत्तेरिति ॥ ७ ॥ ननु वनेरक्षआदिभ्योनानादुःखसंभावनेत्यतोऽप्रतिद्वंद्वइति ॥ समाधिकबलशत्रुहीनः सर्वेपिमत्तोहीनबलाएवेतिनतद्भयावकाशइतिव्यंग्योर्थः ॥ आपाततस्तु अप्रतिद्वंद्वः स्पर्द्धारहितइति ॥ ८ ॥ तथेत्येव तथैवेति पितृनियुक्तएवेति ॥ अर्हसीत्यार्षं ॥ अर्हतीतिपाठांतरं ॥ अतएवसंबोधनं राजेंद्रेति ॥ ९ ॥